

ជំពូកទី ១០
សន្តិដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

ជំពូកទី១០ **សន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍**

យោងលើលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមពេញលេញ នៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូរបស់ក្រុមហ៊ុន ដូទីសាយហ្គន-ប៊ិញហ្វ្រឹក (អេស ប៊ី ខេ) ក្រុមការងារបានធ្វើការសន្និដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖

១. ដីសម្បទាននេះមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គផ្នែកខាងកើតរបស់ប្រទេស មានរយៈកម្ពស់ពី ០-១៣៨ម ទូលរបបទឹកភ្លៀងជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំពី ១២០៦,១-២២២១,៣ម សីតុណ្ហភាពមធ្យមប្រចាំឆ្នាំគឺ ១៥,៦-២៩,០អង្សាសេ ហើយមានរដូវប្រាំងវែងជាង៦ខែ។ ដីសម្បទាននេះស្ថិតនៅតំបន់ខ្ពង់រាប មានសណ្ឋានដីស្ទើររាបស្មើ ក្នុងនោះដីដែលមានដំណាច់ជាង ៥,៤៤ដីក្រេ មានចំនួនតែ ៨០ហិកតា ប៉ុណ្ណោះលើផ្ទៃដីសរុប។

២. ដីសម្បទាននេះមានសិលាមេ ០៧ប្រភេទ ក្នុងនោះ (១) Basalt មានទំហំ ៥៣៣ហិកតា ឬស្មើនឹង ៥,៨០ភាគរយ (២) Conglomerate, breccia មានទំហំ ៦៩ហិកតា ឬស្មើនឹង ០,៧០ភាគរយ (៣) Floodplains មានទំហំ ៤៤៥ហិកតា ឬស្មើនឹង ៤,៥៧ភាគរយ (៤) Formation of Sandstone and microbreccia មានទំហំ ៣,៨១៧ហិកតា ឬស្មើនឹង ៣៩,២០ភាគរយ (៥) No Classified Rock មានទំហំ ១,៤៤៦ហិកតា ឬស្មើនឹង ១៤,៨៥ភាគរយ (៦) Pediments មានទំហំ ២,២២៧ហិកតា ឬស្មើនឹង ២២,៨៧ភាគរយ និង (៧) Red Terrace (Red Sandstone) មានទំហំ ១២០០ហិកតា ឬស្មើនឹង ១២,៣២ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប។

៣. យោងលើលក្ខណៈដើមរបស់ដី និងលក្ខណៈនៃឋានលេខា ដីសម្បទាននេះមានដី០២ប្រភេទគឺ៖ (១) Grey Hydromorphics មានទំហំ ៨៤២ហិកតា ឬស្មើនឹង ៨,៦៥ភាគរយ និង (២) Plinthite Podzols មានទំហំ ៨,៨៩៥ហិកតា ឬស្មើនឹង ៩១,៣៥ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប។ យោងតាមលទ្ធភាពផលិតកម្ម ដីក្នុងតំបន់សម្បទាននេះត្រូវបានបែងចែកជា០២ប្រភេទគឺ ដីដែលមានជីជាតិខ្ពស់មានទំហំ ៨២២ហិកតា ឬស្មើនឹង ៨,៤៤ភាគរយ ស្ថិតនៅខាងជើងឆៀងខាងលិចនៃដីសម្បទាន និងដីមានជីជាតិទាបមានទំហំ ៨,៩១៥ហិកតា ឬស្មើនឹង ៩១,៥៦ភាគរយ លាតសន្ធឹងរស្មីពេញផ្ទៃដីសម្បទានទាំងមូល។

៤. យោងតាមការអង្កេតលើចំណាត់ថ្នាក់ទីជម្រាល (Slope Classification) ដីសម្បទាននេះមានទីជម្រាល ០៥ប្រភេទគឺ៖ ចំណាត់ថ្នាក់ទី១៖ ០-០,៥៧ដីក្រេ មានទំហំ ៨,៦៩៨ហិកតា ស្មើនឹង ៨៩,៣៣ភាគរយនៃផ្ទៃដីសរុប ជាសណ្ឋានដីដែលមានលក្ខណៈរាបស្មើ។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹក និងដី ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ សម្រាប់ដំណាំស្រូវ ដំណាំកសិកម្ម និងព្រៃឈើ។ ចំណាត់ថ្នាក់ទី២៖ ០,៥៨-១,៦៤ដីក្រេ មានទំហំ ៥៣៧ហិកតា ស្មើនឹង៥,៥២ភាគរយនៃផ្ទៃដីសរុប ជាសណ្ឋានដីដែលមានលក្ខណៈរាបស្មើ មិនតម្រូវឲ្យមានការអភិរក្សទឹកនិងដីទេ។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹកនិងដី ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ អាចប្រើប្រាស់សម្រាប់កសិកម្ម និងព្រៃឈើ។ ចំណាត់ថ្នាក់ទី៣៖ ១,៦៥-៣,២៩ដីក្រេ មានទំហំ ២៦១ហិកតា ស្មើនឹង ២,៦៨ភាគរយ នៃផ្ទៃដី

សរុប មានលក្ខណៈចោទបន្តិចម្តងៗ ហើយចោទធំជាងចំណាត់ថ្នាក់ទី២ខាងលើ។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹកនិងដី ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះអាចមានលក្ខណៈជាការដាំឈើបែបពាណិជ្ជកម្ម វាលស្មៅ និងការដាំរួមរវាងឈើ និងដំណាំកសិកម្ម។ ចំណាត់ថ្នាក់ទី៤៖ ៣,៣-៥,៤៣ដីក្រេ ចំនួន ១៦១ហិកតា ស្មើនឹង ១,៦៥ភាគរយនៃផ្ទៃដីសរុប ជាសណ្ឋានដីនេះមានលក្ខណៈចោទល្មម។ សណ្ឋានដីប្រភេទនេះមិនសូវរងភាពរេចរើលដោយការហូរច្រោះទេ។ ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះ គឺសំរាប់ការអភិរក្ស ឬគំរោងដាំព្រៃ (ដាំកៅស៊ូ) ប្រសិនបើអនុវត្តវិធានការអភិរក្សបានខ្ជាប់ខ្ជួន។ ចំណាត់ថ្នាក់ទី៥៖ ៥,៤៤-៩,១១ដីក្រេ ចំនួន៨០ហិកតា ស្មើនឹង ០,៨២ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ជាសណ្ឋានដីនេះមានលក្ខណៈចោទបង្អួរ។ សណ្ឋានដីប្រភេទនេះងាយប្រឈមនឹងភាពរេចរើលដោយការហូរច្រោះ។ ត្រូវប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះ សំរាប់គោលដៅនៃការអភិរក្ស ឬគំរោងដាំព្រៃ តែត្រូវអនុវត្តវិធានការអភិរក្សឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន។

៥. តាមការពិនិត្យទៅលើផែនទីប្រព័ន្ធផ្លូវទឹក បង្ហាញថា នៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទាននេះសម្បូរណ៍ប្រភពទឹកស្រទាប់លើជាមធ្យម ដោយក្នុងនោះមានប្រព័ន្ធទន្លេសំខាន់មួយមានឈ្មោះហៅថា ព្រែកទេរ (ចំណុចនិយាមកា ៦៤៣៦៦៥-១៣៧២៦៧០)។ ព្រែកទេរនេះមានទឹកដក់គ្រប់រដូវកាល មានទំហំប្រមាណ ១៨ម ស្ថិតនៅតាមព្រំខាងកើតហូរសំយ៉ុងចុះមកខាងត្បូង និងហូរចេញផុតពីដីសម្បទាននៅចំណុចភូមិស្រែនននៅជ្រុងខាងលិចចុងខាងត្បូង ហើយហូរចាក់ចូលទៅទន្លេមេគង្គនៅត្រង់ចំណុចនិយាមកា ៦១៤៨៣៣-១៣៦៣២៧៣ ក្នុងចម្ងាយប្រមាណ ២២គ.មពីទីតាំងដីសម្បទាន។ ក្រុមការងារបានពិនិត្យឃើញមានអូរតូចៗចំនួន១០ ដែលអូរទាំងនេះខ្លះមានប្រភពនៅខាងក្រៅ និងខ្លះទៀតមានប្រភពនៅក្នុងដីសម្បទានផ្នែកខាងលិច។ មានដៃអូរតូចៗចំនួន០៥ ដែលជាដៃរស់ព្រែកទេរ មានឈ្មោះគឺអូរធ្យូង (ចំណុចនិយាមកា ៦៤០៤៤៦-១៣៨១៩៧៨), អូរប្រឹម ឬអូរព្រាម (ចំណុចនិយាមកា ៦៣៩៥៧៣-១៣៨១២៦៨), អូរឈូង (ចំណុចនិយាមកា ៦៣៨២៩៦-១៣៧៩៣០១), ព្រែកព្រួស (ចំណុចនិយាមកា ៦៣៨៤៩៨-១៣៧៨៣០៥) និងអូរក្រុង (ចំណុចនិយាមកា ៦៤១៥៦១-១៣៧២៦៧០) ដែលហូរពុះកាត់ព្រំដីសម្បទាននៅភាគខាងជើងឆៀងខាងលិច ខាងលិច និងខាងត្បូង។ នៅខាងក្នុងដីសម្បទាននេះ អូរដែលមានទឹកគ្រប់រដូវ មានប្រវែង ៩៥៩ម៉ែត្រ និងអូរដែលគ្មានទឹកនៅរដូវប្រាំងមានប្រវែង ៥៦.៩៣៣ម៉ែត្រ។

៦. នៅក្នុងរយៈពេលនៃការវាយតម្លៃអំពីអេកូឡូស៊ី និងពាណិជ្ជកម្មរបស់ព្រៃបានបញ្ជាក់ថា ស្ថានភាពអេកូឡូស៊ីនៅក្នុងតំបន់នេះត្រូវទទួលរងការខ្វះខាតធ្ងន់ធ្ងរ។ ឈើដែលមានតម្លៃពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានដកហូតស្ទើរតែទាំងស្រុងអស់ហើយ។ ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង បច្ចុប្បន្នប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងតំបន់កំពុងតែប្រមូលផលឈើផ្លឹកប្រភេទឈើលេខ-១ ពីក្នុងព្រៃឈ្មោះ ដែលការប្រើប្រាស់នេះអាចបញ្ជាក់អំពីការធ្លាក់ចុះដ៏ធ្ងន់ធ្ងររបស់ឈើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងតំបន់នោះ។ ចំពោះប្រភេទឈើលេខ៣ និងឈើក្រៅលំដាប់ថ្នាក់មាននៅសេសសល់បង្អួរតែក៏ពុំមានអង្កត់ផ្ចិតធំដែរ។ ការសិក្សាអំពីការប្រែប្រួលស្ថានភាពសារពើពុកជាតិក្នុងតំបន់សម្បទាននេះ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០០២-២០១០ បានបង្ហាញថា៖ ឆ្នាំ២០០២ : តំបន់គំរោងវិនិយោគនេះមានសហគមន៍សារពើពុកជាតិពិប្រភេទគឺ ព្រៃឈ្មោះនិងដីគ្មានព្រៃ។ ឆ្នាំ២០០៦ : តំបន់សម្បទាននេះមានសហគមន៍សារពើពុកជាតិពិប្រភេទគឺ ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ព្រៃឈ្មោះ ព្រៃគុម្ពាតស្នួត និងដីគ្មានព្រៃ។ ឆ្នាំ២០១០ : តំបន់សម្បទាននេះមានសហគមន៍សារពើពុកជាតិពិប្រភេទគឺ ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង

ព្រៃឈ្មោះ ព្រៃគុម្ពាតស្នួត និងដីគ្មានព្រៃ។ ដំណើរការបំប្លែងនេះមានបង្ហាញជូននៅក្នុងតារាង ៥-៨ ខាងក្រោម៖

តារាង៥-៨៖ ដំណើរប្រែប្រួលស្ថានភាពនៃការប្រើប្រាស់ដី និងគម្របព្រៃឈើរយៈពេល៨ឆ្នាំ

ប្រភេទព្រៃ	២០០២	២០០៦	២០១០
ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង (ហិកតា)	-	២៩៩	២៩៩
ព្រៃឈ្មោះ (ហិកតា)	៩២៤៩	៨៨៣៤	៧០៤៣
ព្រៃគុម្ពាតស្នួត (ហិកតា)	-	៧២	៧២
ដីគ្មានព្រៃ (ហិកតា)	៤៨៨	៥៣២	២៣២៣
សរុប	៩៧៣៧	៩៧៣៧	៩៧៣៧

៧. តាមលទ្ធផលនៃវិភាគខ្យល់បង្ហាញថា នៅក្នុងចំណោមប៉ារ៉ាម៉ែត្រទាំង ១៣ ក្នុងនោះមាន O₃, CO, NO₂, S₂O, TSP, PM₁₀ និងសម្លេង គឺស្ថិតក្រោមកម្រិតបទដ្ឋានជាតិសម្រាប់ការបំពុលខ្យល់ និងបរិយាកាស។ ដោយឡែកចំពោះប៉ារ៉ាម៉ែត្រ TSP, PM₁, PM_{2.5}, NO_x, H₂S, CO₂, Solar Radiation នៅមិនទាន់បានកំណត់នៅក្នុងកម្រិតបទដ្ឋានជាតិសម្រាប់ការបំពុលនៅឡើយ។

៨. តាមលទ្ធផលនៃវិភាគទឹកអណ្តូងក្នុងការដ្ឋានក្រុមហ៊ុន បានបង្ហាញថា៖ បរិមាណកូលីហ្វ្រិម និងបាក់តេរី ដែលពិនិត្យឃើញមាននៅក្នុងទឹកអណ្តូងគឺខ្ពស់ (2.000/0 និង 385/100 ដោយឡែកៗពីគ្នា)។ គុណភាពអ៊ីយ៉ុងអ៊ីដ្រូសែន pH = 6.64/6.50-8.5 ស្ថិតក្នុងចន្លោះស្តង់ដារ។ ភាពចម្លងអគ្គសនី (EC) គឺមានចំនួន 116.0μs/m/NV ពេលគឺខ្ពស់ជាងកំរិតស្តង់ដារ 1 ចំណែកកងថាវូប០៣ទៀតមានដូចជា៖ Total Dissolved Solid (TDS) និង Total Hardness (CaCO₃) មានបរិមាណ 0.00/5.0, 94.00/800.0 and 49.72/300.0 ពេលគឺ មានបរិមាណទាបជាងកំរិតស្តង់ដារ។ ចំណោមថាវូបគីមី១៥មាន Chloride (Cl), Sulphate (SO₄), Flore (F), Nitrite (NO₂), Nitrate (NO₃), Iron (Fe), Manganese (Mg), Arsenic (As), Copper (Cu), Lead (Pb), Nickel (Ni), Zinc (Zn), Cobalt (Co), Cadmium (Cd) and Mercury (Hg) មានបរិមាណទាបជាងកំរិតស្តង់ដារ។ ដោយឡែក Cobalt មានបរិមាណ 0.003mg/l (ខ្ពស់) ប៉ុន្តែ ថាវូបនេះនៅមិនទាន់មានកំណត់នៅក្នុងកម្រិតស្តង់ដារគុណភាពទឹកផឹកថ្នាក់ជាតិរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និង សិប្បកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទេ។

៩. បរិមាណ TSS និង TN មានកម្រិតខ្ពស់ជាងបទដ្ឋាន ស្តង់ដារទឹកនៅតាមតំបន់ទឹកសាធារណៈសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ដីចំរុះនៅក្នុងទឹក និងការពារសុខភាពសាធារណៈរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល។ លទ្ធផលវិភាគទឹកបង្ហាញថា TSS នៅក្នុងសំណាកទី ២-៥ មានចំនួន ៥៣-៣.៥ដង ចំណែកកង TN នៅក្នុងសំណាកទី២ មានចំនួន ១៣,៥-២,២៥ដង ច្រើនជាង។ កំណើនបរិមាណថាវូបទាំងពីរនេះនៅក្នុងសំណាកទឹកអាចពន្យល់បានថា ដោយសារការយកសំណាកទឹកនៅក្នុងរដូវវស្សា (ការហូរច្រោះនាំទឹកឡើងករណី) និងការប្រើប្រាស់ដីអាសូតលើសកម្រិត។

១០. ដីរបស់ក្រុមហ៊ុន ដូទីសាយហ្គន-ប៊ិញហ្វៀក (អេស ប៊ី ខេ) ជាទូទៅមាន សណ្ឋានដីដែលកំណត់អំពីកម្រិតនៃការចាក់ឫស ការរីកធំធាត់របស់ឫស លទ្ធភាពរក្សាដី និងទឹក ការដកដង្ហើមរបស់ដី ដូចជាមាន

បរិមាណគ្រួសច្រើន, ជាដីរៀមទឹក សម្បូរណ៍ថ្មរឹង (Plinthite or Laterite) ហើយនិងនៅកន្លែងមួយ ចំនួនជាដីដែលមានល្បាយខ្សាច់ច្រើន។ យោងលើភាពសមស្របសម្រាប់ដំណាំកៅស៊ូ ដីក្នុងតំបន់នេះ ត្រូវ បានបែងចែកជា ០៦ប្រភេទ ភាគច្រើនជាដីទាមទារឲ្យមានការកែលម្អ (Amelioration Potential), ត្រូវ ការប្រព័ន្ធដោះទឹក ដី និងប្រឈមនឹងការហូរព្រោះ។ ក្នុងដីទាំង០៦ចំណាត់ថ្នាក់នេះ ដីមានលក្ខណៈ សមស្របជាងគេគឺស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទ B និង C1។ ប៉ុន្តែដីទាំង០២ប្រភេទនេះ មានទំហំ រុបប្រមាណតែ ៥០០ហិកតា ក្នុង០១ប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ហើយដីទាំង០២ប្រភេទនេះ មានសណ្ឋានជា ជម្រាលដែលមានមុំទាបទៅទាបមធ្យម។ ដីដែលមានស្រទាប់ជ្រៅ ពិនិត្យឃើញមាននៅផ្នែកពាយ័ព្យ និង ផ្នែកខាងជើងរបស់ដីសម្បទាននេះ ហើយជាដីដែលមានសណ្ឋានរាបស្មើ និងមិនទាន់ទទួលបានការសឹកដាច់ ឬហូរព្រោះនៅឡើយទេ។ ដីនេះមានទំហំប្រមាណជា ១៥ភាគរយនៃផ្ទៃដីសរុបដែលបានអង្កេត។ ដីដែល មានចំណាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទ C2 មានទំហំសរុបប្រមាណជា ៥ភាគរយនៃផ្ទៃដីដែលបានអង្កេត ហើយស្ថិត នៅរាយប៉ាយនៅទូទាំងតំបន់សិក្សា។ ដីប្រភេទ C2 ដែលមានទំហំធំគឺ ៧១ហិកតា ស្ថិតនៅផ្នែកខាងកើត នៃដីដែលទើបតែឈូសសម្អាតហើយថ្មីៗ។ ដីដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទ D និង E ភាគច្រើនជាដីរាប ស្មើហើយលាតសន្ធឹងរហូតដល់ព្រំខាងលិចរបស់ដីសម្បទាន (មានទំហំសរុបប្រមាណជា ២៥ភាគរយ)។

១១. ការសិក្សាអំពីសារព័ន្ធរុកជាតិនៅក្នុងតំបន់សម្បទាននេះបង្ហាញថា មានរុក្ខជាតិប្រមាណ ៧១ ប្រភេទ ជាលើខ្ពស់ៗ និង២៩ប្រភេទ ជារុក្ខជាតិស្រទាប់ចម្រុះ មានដូចជាពពួកមើម វល្លី ស្មៅ និងស្បូវជាដើម ដែលក្រុមការងារបានជួបប្រទះ និងកត់ត្រានៅក្នុងឡឌី-អនុឡឌីតម្រូវទាំងអស់។ ក្នុងចំណោមលើទាំង ៧១ប្រភេទនេះមាន ៤៦ប្រភេទ នៅក្នុងព្រៃឈ្មោះ ៣៨ប្រភេទ ក្នុងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងចេរីល និង ២៨ប្រភេទ នៅក្នុងព្រៃតាមដងអូរ។ មានលើចំនួន ១៨ប្រភេទ ក្នុងចំណោមលើ ៧១ប្រភេទ ត្រូវបាន ចាត់ទុកថាជាប្រភេទលើពាណិជ្ជកម្ម។ ប្រភេទលើទាំង ១៨ប្រភេទនេះរួមមាន៖ លើប្រណិត ០៥ប្រភេទ លើលេខ១ ០៦ប្រភេទ លើលេខ២ ០៣ប្រភេទ និង លើលេខ៣ ០៤ ប្រភេទ។ ក្រៅពីនេះ នៅមាន ប្រភេទលើប្រមាណជា ២០-២៥ប្រភេទ ផ្សេងទៀត ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងប្រភេទលើក្រាលដាច់ថ្នាក់ ទៀតនោះត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាញឹកញាប់សម្រាប់ជាលើគ្រឿងសំណង់ដូចជា ធ្វើសសរ ក្តារបន្ទះ ឬគ្រឿង សង្ហារឹមជាដើម។

១២. ការសិក្សាបានបង្ហាញថា មានសុកុណជាតិចំនួន៧៩ប្រភេទ ដែលមានចំនួន៣៩១ក្បាល និង តាមរយៈដានជើង លាមក និងស្នាមកាយ ពិនិត្យឃើញមានជំនិកសត្វចំនួន០៤ប្រភេទ មានប្រើស ឈ្លូស ជ្រូក និងសំពោច។

១៣. ព្រៃក្រោយមានត្រីសរុបចំនួន ១៦៥ប្រភេទ ដែលបែងចែកជា ៨៥ពួកផ្សេងគ្នា (តាមលទ្ធផល សម្ភាសន៍ និងការការចាប់ជាក់ស្តែង)។ ប្រភេទត្រីទាំងត្រូវបានបែងចែកជា ប្រភេទត្រីប្រផេះ ត្រីខ្មៅ និងត្រីស ហើយប្រភេទត្រីប្រផេះមានចំនួនច្រើនជាងគេ ដែលមានចំនួនរហូតដល់ ១០២ប្រភេទ។ ប្រភេទ ត្រីដែលស្ថិតនៅក្នុងអំបូរ CYPRINIDAE មានច្រើនជាងគេនៅតាមព្រៃក្រោយ។ ក្នុងចំណោមប្រភេទត្រីទាំង អស់មានប្រភេទត្រីចំនួន៦ប្រភេទដែលកម្រនិងប្រទះឃើញគឺ ត្រីថ្មី (*Pristis microdon*) ត្រីច្នុកព្រុយខ្លី

(*Anguilla Bicolor*) ត្រីច្នូក (*Anguilla marmorata*) ត្រីក្របីមានពីរប្រភេទ (*Bagarius suchus* និង *Bagarius yarrelli*) និងត្រីអណ្តែងង៉ាង (*Clarias nieuhofi*)។

១៤. ប្រជាជនមូលដ្ឋានធ្វើការនេសាទជាលក្ខណៈគ្រួសារ នៅរដូវទឹកឡើង និងរដូវទឹកស្រកនៅខែវិច្ឆិកា។ ភាគច្រើនពួកគាត់ប្រើប្រាស់សំណាញ់ និងមងដែលមានទំហំសំណាញ់ចាប់ពី ២,៥-៥,៥ សង់ទីម៉ែត្រ ដែលមានប្រវែងតិចបំផុត១០ម៉ែត្រ និងប្រវែងវែងបំផុត ៨០ម៉ែត្រ។ ក្រៅពីនេះ ពួកគាត់ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ផ្សេងទៀតមានដូចជា សន្ទូច ថ្នង លប និងទ្រុ។ តាមរយៈការសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថា ពួកគាត់នេសាទត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារគ្រាន់តែហូបប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនបានលក់នៅទីផ្សារឡើយ។

១៥. យោងតាមឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំថ្មីឆ្នាំ ២០១៣ ក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋសរុប ២.១០៥ គ្រួសារ ស្មើនឹង ១០.៩៨៣នាក់ (ស្រី ៥.៤៤៤នាក់ ស្មើនឹង ៤៩,៥៧%) មានជនជាតិភាគតិចចំនួន ៦៥៧គ្រួសារ ស្មើនឹង ៣.៤២៦នាក់ (៣១,១៩%) ជនជាតិភូមិមាន ៨៩៣គ្រួសារ ស្មើនឹង ៤.៤៩១នាក់ (៤០,៨៩%) និងខោញមាន ១៦៦គ្រួសារ ស្មើនឹង ៧៥៣នាក់ (៦,៨៦%)។ តាមឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំកន្ទួតឆ្នាំ ២០១៤ បានឲ្យដឹងថា ក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋសរុប ១.៤៨៣គ្រួសារ ស្មើនឹង ៦.៨៦៥នាក់ (ស្រី ៣.៣៩១នាក់ ស្មើនឹង ៤៩,៤០%) មានជនជាតិដើមភាគតិចចំនួន ៣៦៩គ្រួសារ ស្មើនឹង ១.៩០១នាក់ (២៧,៦៩%) សំនៅ និងមិនមានជនជាតិភូមិ និងខោញឡើយ។ ជនជាតិដើមភាគតិច និងជនជាតិខ្មែរ ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទានរបស់ក្រុមហ៊ុន គោរពសាសនា និងប្រតិបត្តិប្រពៃណីរៀងៗខ្លួន ទៅតាមទំនៀមទំលាប់ពីដូនតា ហើយពុំមានជម្លោះក្នុងការប្រកាន់ពូជសាសន៍នោះទេ បើទោះជាគេរស់នៅលាយឡំចម្រុះគ្នាក៏ដោយ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ ជនជាតិដើមភាគតិចទាំងនេះ មានបេចិញ្ចឹមជីវិតដូច ឬប្រហាក់ប្រហែលនឹងជនជាតិខ្មែរដែរ និងជាពិសេសមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយចំនួន គឺត្រូវបានធ្វើឡើងរវាងជនជាតិខ្មែរ និងជនជាតិដើមភាគតិចទាំងនោះទៀតផង។

១៦. យោងតាមការវិភាគនូវស្ថានភាពជីវភាពរស់នៅរបស់គ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំទាំងពីរ បានបង្ហាញថា នៅក្នុងឃុំថ្មី គ្រួសារដែលរស់នៅលើផ្ទះដំបូលប្រក់ស្បូវមានចំនួន ៥៣,៤០% លើផ្ទះដំបូលប្រក់ស្បូវស៊ីហ្វ្រែមាន ១៧,៤៨% (ក្នុងនោះលើផ្ទះដំបូលប្រក់ស្បូវស៊ីតិចជាង២០សន្លឹកមាន ១,០%) នៅលើផ្ទះដំបូលប្រក់ក្បឿងមាន ២៩,១២%។ ចំណែកឯនៅក្នុងឃុំកន្ទួតវិញ គ្រួសារដែលរស់នៅលើផ្ទះដំបូលប្រក់ស្បូវមានចំនួន ២៨,៧% នៅលើផ្ទះដំបូលប្រក់ស្បូវស៊ីហ្វ្រែមាន ៣៩,៧% (ក្នុងនោះលើផ្ទះដំបូលប្រក់ស្បូវស៊ីតិចជាង២០សន្លឹកមាន ៤,០%) នៅលើផ្ទះដំបូលប្រក់ក្បឿងមាន ៣១,២% នៅលើផ្ទះថ្មីមិនមែនបេតុងមាន ០,៣% និងនៅលើផ្ទះថ្មីល្វែងមាន ០,១%។

១៧. តាមលទ្ធផលពីការសម្ភាសន៍បានបង្ហាញថា ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ប្រជាជនប្រមាណជា ២៥,៣% ប្រើប្រាស់ប្រភពទឹកចម្រងដើម្បីចម្អិនអាហារពីទឹកអណ្តូងស្អប់, ២២,៨% ពីអណ្តូងដឹកមានគម្រប, ១,៩% ពីអណ្តូងដឹកគ្មានគម្រប, ៤៣,៨% ពីព្រែកទេរ (សំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៅភូមិអាណច ភូមិស្រែនន និង ភូមិប្រៀរ), ៣,១% ប្រើទឹកភ្លៀង និង៣,១% ទិញទឹកទះឯកជន។ ដោយឡែកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ទូទៅ បោកគក់ ងូត និងបរិភោគវិញ ពួកគាត់ ៣០,២% ទៅដងពីអណ្តូងស្អប់, ១៩,៨% ដងពីអណ្តូងដឹកមាន

គម្រប, ០,៦% ដងពីអណ្តូងជីកគ្មានគម្រប, ៤៥,៧% ដងពីព្រែកទេរ ស្រះ ឬត្រពាំង ឬអាងទំនប់ទឹក, ១,២% ពីការត្រងទឹកភ្លៀងទុក និង២,៥% ពីការទិញទឹកទោះឯកជន។ ចំពោះការដាំទឹកឲ្យឆ្អិនមុនបរិភោគ ត្រូវបានបញ្ជាក់ពីមេឃុំទាំងពីរថានៅមានកម្រិតទាបជាង ៣០% នៅឡើយ។

១៨. សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៃឃុំថ្មី ដែលរស់នៅតំបន់ខាងក្នុងឆ្ងាយពីផ្លូវជាតិ គឺមិនមានបណ្តាញអគ្គិសនីរដ្ឋ ឬឯកជនចូលទៅដល់ឡើយ។ តាមការវិភាគទិន្នន័យក្នុងឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំថ្មីឆ្នាំ ២០១៣ បង្ហាញថា គ្មានផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋណាមួយ ដែលមានតភ្ជាប់នូវបណ្តាញអគ្គិសនីសម្រាប់បំភ្លឺទាល់តែសោះ។ ភាគច្រើនផ្ទះពួកគាត់ចំនួន ១.៤៥៨ខ្នង (៧៣,៤១%) ប្រើប្រាស់អំពូលអាកុយ និងមានផ្ទះចំនួនតែ ៥ខ្នង ប៉ុណ្ណោះដែលប្រើប្រាស់បន្ទះស្តុកទាញយកថាមពលព្រះអាទិត្យសម្រាប់បំភ្លឺនៅពេលយប់។ ដោយឡែក នៅក្នុងឃុំកន្ទួតវិញ ដោយសារពួកគាត់រស់នៅតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៧ ដូចនេះគឺមានបណ្តាញអគ្គិសនី រដ្ឋទៅដល់ ប៉ុន្តែអ្នកដែលមានលទ្ធភាពតភ្ជាប់បណ្តាញនេះមានចំនួនតិចតួចបំផុត។ យោងតាមឯកសារព័ត៌ មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំកន្ទួតឆ្នាំ ២០១៤ បង្ហាញថា មានផ្ទះរបស់ពលរដ្ឋចំនួនតិចតួចគឺ ១៨៣ខ្នង ស្មើនឹង ១៤,៨% ប៉ុណ្ណោះមានលទ្ធភាពតភ្ជាប់បណ្តាញអគ្គិសនីប្រើប្រាស់។ ក្រៅពីនេះ ផ្ទះពលរដ្ឋភាគច្រើនគឺ ៧៤៧ ខ្នង ស្មើនឹង ៦០,៤% ប្រើអំពូលអាកុយសម្រាប់បំភ្លឺនៅពេលយប់។

១៩. យោងតាមលទ្ធផលនៃការសម្ភាសន៍គ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំទាំងពីរ បានឲ្យដឹងថា ពួកគាត់ស្ទើរ ទាំងអស់គ្នាប្រើអុស ឬជូងសម្រាប់ការចម្អិនអាហារ។ ប្រជាជនក្នុងតំបន់នោះ ៨៨,៥% ប្រើអុសជាប្រភព ថាមពលសំខាន់ក្នុងការចម្អិនម្ហូបអាហារ ហើយ ១០,៤% ប្រើជូង និងមានតែ ១% ប៉ុណ្ណោះដែលមាន លទ្ធភាពប្រើហ្គាស។

២០. យោងតាមលទ្ធផលនៃការសម្ភាសន៍ បានឲ្យដឹងថា ប្រជាជនមានដីស្រែស្ថិតនៅខាងក្រោយភូមិករ របស់ខ្លួន ចំណែកដីចំការស្ថិតនៅប្រមាណ ២គ.ម ទៅ ៣គ.មពីផ្ទះ។ ប្រជាជនភាគច្រើន (៧៦,៣%) មានដីចំការតែមួយកន្លែងតែប៉ុណ្ណោះ ហើយ ២០% ទៀតមានដីពីរកន្លែង ២,២% មានដីចំការបីកន្លែង និង១,៥% មានដីបួនកន្លែង ហើយប្រជាជននៅតំបន់នោះមានដីស្រែចំការជាមធ្យមទំហំ២,៣ហិកតាក្នុង មួយគ្រួសារ។ ប្រជាពលរដ្ឋនៅភូមិភ្នំមានទំហំដីតូចជាងគេ ដែលជាមធ្យមមានទំហំ ១,៨ហិកតា ស្រប ពេលដែលអ្នកភូមិស្វាយជ្រំមានដីស្រែដែលមានទំហំធំជាងគេគឺ ២,៨ហិកតា។ ចំណែកឯអ្នកភូមិផ្សេងៗ ទៀតមានដីស្រែទំហំប្រហាក់ប្រហែលនឹងអ្នកភូមិស្វាយជ្រំដែរ គឺអ្នកភូមិអាស័យដីជាមធ្យម ២,៥ហិកតា ភូមិថ្មីមាន ២,៤ហិកតា ភូមិក្រសាំង និងប្លៀរមានដីទំហំមធ្យម ២,២ហិកតាក្នុងមួយគ្រួសារ។

២១. ប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើន (៦៣%) មានមុខរបរទី១គឺបរកសិកម្ម ដូចជាធ្វើស្រែ និងចំការ ដោយសារ តែគាត់មានដីកសិកម្ម ដីស្រែចម្ការសម្រាប់បង្កបង្កើនផលជាប្រចាំ ជាជាងទុកដីឲ្យនៅទំនេរ។ ពីមុខរបរ ទី១នេះ ពួកគាត់អាចរកចំណូលជាមធ្យមបានប្រមាណជា ៦៨ដុល្លារអាមេរិក/ខែ។ ក្រៅពីមុខរបរទី១នេះ ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនក៏មានមុខរបរទី២ ដើម្បីរកនូវប្រាក់កម្រៃផងដែរ។ ជាក់ស្តែង ពួកគាត់ចំនួន ៤៧,៧% មានចំណូលទី២ពីការលក់កម្លាំងពលកម្ម ហើយជាទូទៅ ប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានចំណូលជា មធ្យមពីប្រភពទី២នេះប្រហែល ១១៧ដុល្លារអាមេរិកក្នុង១ខែ។ លើសពីនេះទៅទៀត ពួកគាត់ខ្លះទៀតនៅ មានចំណូលដែលបានមកពីមុខរបរបន្ទាប់បន្សំ (ប្រភពចំណូលទី៣) ដែលភាគច្រើនគឺបានមកពីការចិញ្ចឹម

សត្វគោក្របី ហើយការចិញ្ចឹមគោក្របីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងតំបន់នេះ មិនប៉ះពាល់ដល់មុខរបរទី១ និងទី២របស់ពួកគាត់ទេ គឺពួកគាត់ព្រលែងវាចោលទៅក្នុងព្រៃឲ្យវាកស្មៅស៊ីដោយសេរីតែម្តង ទាល់តែដល់ រដូវវស្សារាស់ ឬត្រូវការលក់ ទើបពួកគាត់ទៅកៀងវាពីព្រៃមកវិញ។ ជាមធ្យមពួកគាត់ទទួលបានចំណូលពី ប្រភពទី៣នេះប្រហែល ៧៩ដុល្លារអាមេរិកក្នុង១ខែ។ ក្រៅពីនេះ ពលរដ្ឋមួយចំនួនដែលមិនសូវមាន ឬគ្មាន ដីសម្រាប់បង្កបង្កើនផលមានមុខរបរជាការធ្វើជំនួញខ្នាតតូច (លក់ដូរ និងសិប្បកម្ម) នៅក្នុងសហគមន៍, លក់កំលាំងពលកម្ម (ស៊ីឈ្នួលកាប់ឫស្សី និងដឹកឈើ), ប្រមូលអនុផលពីព្រៃឈើ ហើយមានប្រជាជនតិច តួចធ្វើជាអ្នកនេសាទ និងខ្លះទៀតចិញ្ចឹមសត្វដូចជា ជ្រូក មាន់ ទា ជាដើម។ ជ្រូករស់មួយក្បាលអាចលក់ បានតំលៃពី ៤០ម៉ឺន ទៅ ៤៥ម៉ឺនរៀល ឬថ្លៃ ៩,០០០រៀលក្នុងមួយគីឡូក្រាម ឯមាន់ និងទា អាចលក់បាន តំលៃ ១៨,០០០-២០,០០០រៀលក្នុងមួយគីឡូក្រាម។

២២. បើតាមការអង្កេតសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០៩ បានបង្ហាញថា ចំណាយសរុប ឬកំរិតបន្ទាត់ នៃភាពក្រីក្រ (Net Consumption Expenditure or Poverty Rate) និងចំណាយសម្រាប់អាហារ ឬកំរិតបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រសម្រាប់អាហារ (Food Consumption Expenditure or Food Poverty Line) គឺមានលក្ខណៈ ដូចគ្នានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលពោលគឺ ៤៣១៤,៧៥រៀល/ម្នាក់/ថ្ងៃ ចំពោះ Poverty Line និង២៧៧៨,៧០រៀល/ម្នាក់/ថ្ងៃ ចំពោះ Food Consumption Expenditure or Food Poverty Line។ តាមលទ្ធផលនៃការសិក្សា ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំពាក់ព័ន្ធទាំងពីរមានប្រាក់ចំណូលមធ្យម ប្រចាំថ្ងៃចំនួន ៦៥៥៤,៩៣រៀល/ម្នាក់/ថ្ងៃ។ ដូចនេះ បើយើងប្រៀបធៀបទៅនឹងកំរិតបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រឆ្នាំ ២០០៩ ដែល មានត្រឹមតែ ៤៣១៤,៧៥រៀល/ម្នាក់/ថ្ងៃ នោះយើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា នាពេលបច្ចុប្បន្នកំរិតជីវភាពរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតំបន់នោះល្អប្រសើរជាងមុន ដោយសារពួកគាត់មាន ប្រាក់ចំណូលប្រមាណជា ២២៤០,១៨រៀល/ម្នាក់/ថ្ងៃ កើនលើសកាលពីឆ្នាំ ២០០៩ ក្នុងអត្រាកំណើន ៥១,៩%។ ក៏ប៉ុន្តែតាមការ វិភាគកម្រិតនៃភាពក្រីក្រតាមភូមិនីមួយៗវិញ យើងបានរកឃើញថា ផ្ទុយពីអ្នកភូមិពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតដែល មានកម្រិតជីវភាពធូរធារជាងមុន ប្រជាពលរដ្ឋនៅភូមិស្វាយជ្រំបែរជាមានកម្រិតជីវភាពធ្លាក់ចុះដុះដាបទៅ វិញ ព្រោះប្រាក់ចំណូលមធ្យមប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគាត់គឺបានត្រឹមតែ ២៨០៤,៦០រៀល/ម្នាក់/ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺទាបជាងកម្រិតបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រហេតុដល់ជិត២ដង ជាមួយនឹងអត្រាអវិជ្ជមាន -៣៥%។

២៣. ផ្លូវលំក្នុងឃុំថ្មីជាផ្លូវគ្រួសក្រហមខ្សាច់ភ្នំមានប្រវែង ១៥គ.ម មានសភាពទ្រុឌទ្រោមដោយសារ ទឹកភ្លៀង និងទឹកជំនន់ហូរកាត់។ ក្នុងឃុំកន្ទួតវិញមានផ្លូវជាតិលេខ៧ ក្រាលកៅស៊ូមានប្រវែង ១៧គ.ម ផ្លូវបេតុងមីណិមានប្រវែង ២៧០០០ម៉ែត្រ និងផ្លូវគ្រួសក្រហមខ្សាច់ភ្នំមានប្រវែង ៣០គ.ម។ ប៉ុន្តែ ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទាននោះ នៅជួបប្រទះនូវការលំបាកក្នុងការធ្វើដំណើរពីភូមិនីមួយៗ ទៅកាន់ ផ្លូវជាតិ មណ្ឌលសុខភាព និងសាលារៀន។ ដាក់ស្តែងក្នុងឃុំថ្មី ផ្លូវទៅកាន់ភូមិប្រៀរមានសភាពទ្រុឌទ្រោម និងជាប់ផ្ទុះដោយអន្លើ ដែលបង្កឲ្យមានការលំបាកក្នុងការធ្វើដំណើរ ហើយប៉ះពាល់ដល់ការធ្វើដំណើរ ទៅសិក្សារបស់កុមារ និងការប្រកបរបរផ្សេងៗទៀត ក៏ដូចជាការធ្វើទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មជាមួយសហគមន៍ ផ្សេងៗក្នុងតំបន់ ឬនៅតំបន់ផ្សេងៗផងដែរ។

២៤. ចំណែកឯការសិក្សាអប់រំនៅក្នុងឃុំទាំងពីរវិញ សិស្សានុសិស្សមានការលំបាកក្នុងការទទួលបាននូវការសិក្សាមួយខ្ពស់ ដោយសារតែមិនមានអនុវិទ្យាល័យនៅជិតភូមិរបស់គាត់ គឺមាននៅតែទីប្រជុំជនឃុំឯណោះ ដែលមានចម្ងាយជាមធ្យមប្រមាណជា ៥,៤គ.ម។ យោងតាមឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំថ្មីឆ្នាំ ២០១៣ បានឲ្យដឹងថា នៅក្នុងឃុំថ្មីមានមតេយ្យសាលា០២កន្លែង បឋមសិក្សាមានចំនួន ០៨ មាន២៥បន្ទប់ ស្មើនឹង ៥០ថ្នាក់ និងអនុវិទ្យាល័យមាន ០១ មាន០៥បន្ទប់ ស្មើនឹង០៥ថ្នាក់ ប៉ុន្តែមិនមានវិទ្យាល័យទេ។ ឯនៅក្នុងសៀវភៅឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំកន្ទួតឆ្នាំ២០១៤វិញ បានបង្ហាញថាឃុំកន្ទួតមាន មតេយ្យសាលាចំនួន ០១កន្លែង បឋមសិក្សាមានចំនួន ០៦ មាន២៤បន្ទប់ ស្មើនឹង ៤៦ថ្នាក់ អនុវិទ្យាល័យ មាន ០១ មាន០៦បន្ទប់ ស្មើនឹង០៦ថ្នាក់ និងមានវិទ្យាល័យ០១ មាន០៧បន្ទប់ ស្មើនឹង ០៦ថ្នាក់។

២៥. យោងតាមការធ្វើសម្ភាសន៍តាមភូមិបានបង្ហាញថា មេត្រូវសារនៅឃុំពាក់ព័ន្ធទាំងពីរដែលមិនបានរៀនសូត្រសោះមាន២៥,៩%, មុនមតេយ្យសិក្សាមាន៣,១%, ត្រឹមមតេយ្យសិក្សាមាន ៣,១%, មិនចប់បឋមសិក្សាមាន ៥១,២%, ចប់បឋមសិក្សាមាន ៤,៩%, មិនចប់អនុវិទ្យាល័យ មាន ៨,៦%, ចប់អនុវិទ្យាល័យមាន ០,៦%, មិនចប់វិទ្យាល័យមាន ១,៩%, ចប់វិទ្យាល័យ មាន ០,៦%, មិនចប់មហាវិទ្យាល័យ-គ្មាន, ចប់មហាវិទ្យាល័យ -គ្មាន, មិនចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ- គ្មាន, ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ-គ្មាន។ ចំណែកឯសមាជិកគ្រួសារដែលមិនបានរៀនសូត្រសោះមាន ២០,៦%, មុនមតេយ្យសិក្សាមាន ៣,៧%, ត្រឹមមតេយ្យសិក្សាមាន ៤,៦%, មិនចប់បឋមសិក្សាមាន ៥៣,១%, ចប់បឋមសិក្សាមាន ៤,៨%, មិនចប់អនុវិទ្យាល័យមាន ៨,៩%, ចប់អនុវិទ្យាល័យមាន ១,៤%, មិនចប់វិទ្យាល័យមាន ១,៥%, ចប់វិទ្យាល័យមាន ១,១%, មិនចប់មហាវិទ្យាល័យមាន ០,១%, ចប់មហាវិទ្យាល័យមាន ០,១%, មិនចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ-គ្មាន, ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ-គ្មាន។

២៦. លទ្ធផលនៃការសិក្សាវាយតម្លៃបានបង្ហាញថា កុមារទាំងប្រុសទាំងស្រី អាយុចាប់ពី១៤ឆ្នាំឡើងទៅមានអត្រាបោះបង់ចោលនូវការសិក្សាខ្ពស់ខ្លាំង (៧១,៣%) នៅសល់តែចំនួនតិចតួច (២៨,៧%) ប៉ុណ្ណោះដែលនៅរៀនបន្ត។ មូលហេតុនៃការបោះបង់ចោលនូវការសិក្សានេះ មានដូចជា៖ ការរៀបការ គឺមានអត្រាខ្ពស់ជាងគេ (៤១,២%) បន្ទាប់មកគឺដើម្បីចូលធ្វើការងារកក់ម្រៃជួយសម្រួលដល់បន្ទុកគ្រួសារ (២១,៦%) (មូលហេតុនេះគឺដូចគ្នាជាមួយនឹងលទ្ធផលពីការធ្វើការពិភាក្សាជាក្រុមដែរ), ដោយសារសាលានៅឆ្ងាយពេក (១៦,៦%), ការខ្វះខាតថវិកាក្នុងការបន្តការសិក្សា (១០,៣%) ហើយ ១០,១% ដោយសារតែនៅក្នុងពេកមិនទាន់គ្រប់អាយុចូលរៀន ឬចាស់ពេក និង០,២% ដោយសារមានជម្ងឺ។

២៧. នៅក្នុងឃុំកន្ទួត និងឃុំថ្មីសុទ្ធតែមានមណ្ឌលសុខភាពទាំងអស់ ប៉ុន្តែមណ្ឌលសុខភាពទាំងនោះស្ថិតនៅទីប្រជុំជនឃុំ ដែលឆ្ងាយពីភូមិពាក់ព័ន្ធទាំងនោះ ដូចជាភូមិអាលចស្ថិតនៅចម្ងាយ ១០គ.មពីមណ្ឌលសុខភាព និង៣០គ.មពីមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តក្រចេះ, ភូមិប្រៀមមានចម្ងាយ ២៥គ.មពី មណ្ឌលសុខភាព និង៥៣គ.មពីមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តក្រចេះ, ភូមិក្រសាំងមានចម្ងាយ ១គ.មពីមណ្ឌលសុខភាព និង៣៦គ.មពីមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តក្រចេះ, ភូមិថ្មីមានចម្ងាយ ៥គ.មពីមណ្ឌលសុខភាព និង ៣២,៥គ.មពីមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តក្រចេះ ឯភូមិស្វាយជ្រំវិញមានចម្ងាយ ៨គ.មពីមណ្ឌលសុខភាព និង៣៦គ.មពី

មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តក្រចេះ។ នៅក្នុងភូមិទាំងនេះមានពេទ្យឯកជន ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិតែម្ដង ប៉ុន្តែពេទ្យឯកជននេះអាចព្យាបាលបានតែជម្ងឺស្រាលៗ ហើយយកតម្លៃសេវាព្យាបាលខ្ពស់។

២៨. ប្រជាជនក្នុងតំបន់ពាក់ព័ន្ធនោះ ៥៦,៨% មានជម្ងឺញឹកញាប់, ២៧,២% មានជម្ងឺម្ដងម្កាល, ២,៥% តែងតែឈឺជាប្រចាំក្នុងកំឡុងពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយ និងមានតែ ១៣,៦% ប៉ុណ្ណោះដែលមានសុខភាពល្អធម្មតា។ ជម្ងឺដែលប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងឃុំពាក់ព័ន្ធទាំងពីរជួបប្រទះញឹកញាប់ជាងគេគឺ ២៦,៩% ជាជម្ងឺរាករុស និងគ្រុនពោះវៀន, ២០,៣% ជាជម្ងឺគ្រុនចាញ់, ១៩% ជាជម្ងឺលាកក្រពះ ពោះវៀន, ១៥,៥% ជាជម្ងឺផ្កាសាយ គ្រុនក្តៅ ជម្ងឺផ្លូវដង្ហើម, ៦,៨% ជាជម្ងឺសន្លាក់ដៃជើង, ៤,៩% ជាជម្ងឺភ្នែក ច្រមុះ ត្រចៀក បំពង់ក, ៤,៦% ជាជម្ងឺបេះដូង លើសឈាម ស្ទះសរសៃឈាម, ១,៣% ជាជម្ងឺទឹកនោមផ្អែម និង០,៧% ជាជម្ងឺរបេង។ ជម្ងឺគ្រុនចាញ់នៅតែជាបញ្ហាគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ទោះបីអ្នកខ្លះមិនបានចូលព្រឹក្សាដោយ។

២៩. យោងតាមឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំឆ្នាំ ២០១៣ ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំថ្មីប្រមាណជា ២០៧ គ្រួសារ (៩,៨៣%) ប៉ុណ្ណោះដែលមានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់។ ភាគរយគ្រួសារដែលគ្មានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់មាន៖ ភូមិក្រសាំង ៨៩,៣%, ភូមិប្លៀវ ៩២,១%, ភូមិស្វាយជ្រំ ៨៨,៧%, ភូមិថ្មី ៩៣,៩% និងភូមិភ្នោត ៩១,៧%។ ដូចគ្នានេះដែរ ឯកសារព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពឃុំឆ្នាំ ២០១៤ បានបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងឃុំកន្ទួតមានប្រជាពលរដ្ឋតែ ១៥៩គ្រួសារ ឬស្មើនឹង ១០,៧២% ប៉ុណ្ណោះដែលមានបង្គន់អនាម័យ និង១៣៧គ្រួសារ ឬស្មើនឹង ៩,២៤% ប្រើប្រាស់បង្គន់មានបច្ចេកទេស ក្នុងនោះអ្នកភូមិអាចប្រមាណជា ៨,៦% មានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់បង្គន់មានបច្ចេកទេស ប៉ុន្តែនៅភូមិស្រែននដែលជាភូមិឧបសម្ព័ន្ធរបស់ភូមិអាចចរិញ មានគ្រួសារក្នុងចំនួនតិចតួចបំផុតដែលមានបង្គន់ប្រភេទនេះប្រើប្រាស់។

៣០. ក្រុមហ៊ុនបានអនុវត្តនូវបទបញ្ជាលេខ ០១ របស់រដ្ឋាភិបាល ដែលមានក្រុមនិស្សិតស្ម័គ្រចិត្តចុះមកវាស់វែងដោះស្រាយដីពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រជាពលរដ្ឋរួចទាំងស្រុងហើយ។ ក្នុងនោះក្នុងអនុតំបន់ទី១ ក្រុមនិស្សិតបានចុះវាស់វែងកាត់នូវផ្ទៃដីចំនួន ១៨៥,៤១ហិកតា ក្នុងអនុតំបន់ទី២ បានកាត់ដីអស់ចំនួន ២៦៣,៩២ហិកតា ក្នុងអនុតំបន់ទី៣ បានកាត់ចេញនូវផ្ទៃដី ១១៨,៣៦ហិកតា និងក្នុងអនុតំបន់ទី៤ បានកាត់ចេញនូវផ្ទៃដី ១៣១,៤២ហិកតា ហើយដីទាំងអស់នេះត្រូវបានរៀបចំធ្វើប្លង់ និងប្រគល់សិទ្ធិកាន់កាប់ជូនប្រជាពលរដ្ឋរួចអស់ហើយដែរ។

៣១. ប្រជាពលរដ្ឋភូមិប្លៀវបានទាមទារដីចំនួន ៥៤៥,២៤ហិកតា និងដី៤៣០ម៉ែត្រ ពីបង្គោលឡាក់មានចំនួនស្មើនឹង ១១,៥ហិកតា សម្រាប់ធ្វើផ្លូវថ្នល់សរុបស្មើនឹង៥៥៦,៧៤ហិកតា បន្ថែមទៀត ក្រុមហ៊ុនបានដោះស្រាយជាមួយនឹងអាជ្ញាធរដែនដីពាក់ព័ន្ធ និងប្រជាពលរដ្ឋភូមិប្លៀវនេះចំនួន ១១ដង រួចមកហើយ។ នៅថ្ងៃទី ២៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ កន្លងទៅនេះ ដោយមានការសម្របសម្រួលពីអាជ្ញាធរខេត្ត ក្រុមហ៊ុនបានកាត់ដីចំនួន ៥៥៦,៧៤ហិកតា ឲ្យទៅប្រជាពលរដ្ឋភូមិប្លៀវរួចហើយ។ បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនក៏បានធ្វើការដោះស្រាយបញ្ហាដីពាក់ព័ន្ធក្នុងអនុតំបន់ទី៣ និងទី៤ ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋបានចប់ជាស្ថាពរផងដែរ។

៣២. ក្រៅពីក្រុមហ៊ុន ដូទីសាយហ្គាន-ប៊ិញហ្វ្រែកបានកាត់ដីចំនួន ៥៥៦,៧៤ហិកតា ឲ្យប្រជាពលរដ្ឋភូមិ ប្រៀចំនួន ២២៩គ្រួសារ ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានកាត់ដីចំនួន ១.០១៥ហិកតា និងក្រុមហ៊ុនម៉ូហ៊ីបាក់បានកាត់ដី ចំនួន ៥២០ហិកតាផងដែរ។ ក្រៅពីនេះ ប្រជាពលរដ្ឋភូមិប្រៀមានដីព្រៃសហគមន៍ចំនួន ៤៧០ហិកតាទៀត ដូច្នេះសរុបទៅ ពួកគាត់មានដីព្រៃ ២.៥៦១,៧៤ហិកតា សម្រាប់ប្រើប្រាស់ទៅថ្ងៃអនាគត។

៣៣. សំណល់រឹងដែលមិនអាចបំបែកបានតាមលក្ខណៈដីវិសាស្ត្រ មានដូចជា សំបកដប, សំបកកំប៉ុង, ប្រអប់ ឬចង្កូញស្លឹក។ ចំនួនបុគ្គលិក និងកម្មករអចិន្ត្រៃយ៍របស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និង ក្នុងពេល ដំណើរការអាជីវកម្ម ប៉ាន់ស្មានថាមានចំនួន ៧០០នាក់ ហើយក្នុងម្នាក់ៗនឹងបញ្ចេញកាកសំណល់ចំនួន ៣០០ក្រាម/ថ្ងៃ។ ដូច្នេះ បរិមាណសំណល់រឹងដែលក្រុមហ៊ុននេះបញ្ចេញក្នុងមួយឆ្នាំ មានចំនួន $៣០០ក្រាម \times ៧០០នាក់ \times ៣៦៥ថ្ងៃ = ៧៦,៦៥តោន/ឆ្នាំ$ ។ ក្រៅពីសំណល់រឹងខាងលើនៅមានប្រភេទ សំណល់រឹងផ្សេងៗទៀត មានដូចជា សំបកកង់ម៉ូតូ កង់ឡាន គ្រឿងបន្លាស់ចាស់ៗ ដែលប្រើការលែងកើត។ សំណល់នេះប៉ាន់ស្មានថាមានចំនួន១៥តោន/ឆ្នាំ។ ដូច្នេះ បរិមាណសំណល់រឹងដែលមិនអាចបំបែកបាន តាមលក្ខណៈដីវិសាស្ត្រ សរុបមានចំនួន ៩១,៦៥តោន/ឆ្នាំ។

៣៤. សំណល់រឹងដែលអាចបំបែកបានតាមលក្ខណៈដីវិសាស្ត្រ មានដូចជា សំណល់ពីផ្ទះបាយ។ ប៉ាន់ ស្មានថាមនុស្សម្នាក់បញ្ចេញកាកសំណល់ចំនួន ៦០០ក្រាម/ថ្ងៃ។ ដូច្នេះ បរិមាណសំណល់រឹងដែលបញ្ចេញ ក្នុងមួយឆ្នាំមានចំនួន $៦០០ក្រាម \times ៧០០នាក់ \times ៣៦៥ថ្ងៃ = ១៥៣,៣០តោន/ឆ្នាំ$ ។ ប៉ុន្តែ ក្រោយពេល បំបែកធាតុ សំណល់នេះនឹងក្លាយទៅជាដីដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការកែលម្អគុណភាពដី។ ក្រៅពី សំណល់រឹងដែលអាចបំបែកបានខាងលើ នៅមានសំណល់ដទៃទៀតដូចជាកាកសំណល់ឈើ (ដីវ៉ែម៉ាស់)។ តាមការសិក្សាអំពីដីវ៉ែម៉ាស់ឈើដី និងក្រោមដី (តារាង ៥.២៦) បង្ហាញថា ដីវ៉ែម៉ាស់ក្រោមដីមានចំនួន ១៩,៧៣៥±៥,៣៨៣តោន/ហិកតា។ ដូច្នេះ នៅលើទំហំផ្ទៃដីអជីវកម្មសរុប ៥.៤៣៦ហិកតា មាន សំណល់ដីវ៉ែម៉ាស់សរុបចោលនៅក្នុងដីចំនួន ១០៧.២៧៩,៤៦±២៩.២៦១,៩៨៨តោន។ សំណល់ទាំង នេះនឹងពួកផុយក្លាយជាមេកតផ្តល់ជីជាតិដល់ដីនៅក្នុងរយៈពេលប្រមាណ ២-៤ឆ្នាំក្រោយ។ ចំណែកឯ សំណល់ដីវ៉ែម៉ាស់ឈើដីមានចំនួន ៦៥,៧៨៣±១៧,៩៤៣តោន/ហិកតា (គិតត្រឹមមែកទី១)។ តាមការ ប៉ាន់ស្មានដីវ៉ែម៉ាស់ពីមែកទី១ រហូតដល់ចុងមានចំនួនប្រមាណ ១៩ភាគរយនៃដីវ៉ែម៉ាស់សរុបលើដី ឬមាន ចំនួនប្រមាណ ១២,៥០តោន/ហិកតា។ ដូច្នេះ នៅលើទំហំផ្ទៃដីអជីវកម្មសរុប ៥.៤៣៦ហិកតា មាន សំណល់ដីវ៉ែម៉ាស់ឈើដីសរុបចំនួន ៦៧.៩៥០តោន។

៣៥. សំណល់រាវដែលបញ្ចេញចោលក្នុងម្នាក់ៗ មានចំនួន ៣០លីត្រ/ថ្ងៃ។ ដូច្នេះ បរិមាណសំណល់រាវ ដែលក្រុមហ៊ុននេះបញ្ចេញក្នុងមួយឆ្នាំមានចំនួន $៣០លីត្រ \times ៧០០នាក់ \times ៣៦៥ថ្ងៃ = ៧.៦៦៥ម^៣/ឆ្នាំ$ ។

៣៦. ឧស្ម័នដែលបញ្ចេញពីសកម្មភាពគម្រោងនេះមាន ចំហេះប្រេងឥន្ធនៈរបស់គ្រឿងចក្រដែលប្រើ សម្រាប់ឈូសព្រៃ និងការដុតព្រៃសម្អាតដី ដើម្បីដាំកៅស៊ូ។ ដើម្បីឈូសព្រៃសម្អាតដី ០១ហិកតា ត្រូវការ ប្រេងឥន្ធនៈចំនួន ២៥០លីត្រ (០១តោនប្រេងឥន្ធនៈមាន ១១៩០លីត្រ)។ ដូច្នេះ ដើម្បីសម្អាតព្រៃ ៥.៤៣៦ហិកតា ត្រូវការប្រេងឥន្ធនៈចំនួន ២៥០លីត្រ×៥.៤៣៦/១១៩០ = ១.១៤២តោន។ ចំហេះ ប្រេងឥន្ធនៈ ០១តោន ជាមួយនឹងកម្រិតចំហេះ (Octane) ៩៩ភាគរយ នឹងបំកាយឧស្ម័នកាបូនិក

៤៧,៣០៦៧៣គ.ក្រ។ ដូច្នោះ ការប្រើប្រាស់ឥន្ធនៈចំនួន ១.១៤២តោន ត្រូវបំភាយឧស្ម័នកាបូនិកសរុប ចំនួន ៩៩,៧០តោន។

៣៧. ក្នុងចំណោមសំណល់ដីវ៉ែម៉ាស់លើដីសរុបចំនួន ៦៧.៩៥០តោន មានប្រមាណ៣០ភាគរយ ឬស្មើនឹង ២០.៣៨៥តោន យកទៅប្រើប្រាស់សម្រាប់សំណង់។ ដីវ៉ែម៉ាស់ចំនួន ៧០ភាគរយ ឬ ៤៧.៥៦៥តោន ដែលនៅសល់មានប្រមាណ ២៥ភាគរយ ឬស្មើនឹង ១១.៨៩១,២៥តោន បានសេសសល់លើដី ក្រោយពីការប្រមូលគរនិងដុតចោល។ ចំណែកដីវ៉ែម៉ាស់លើដីនៅសល់ចំនួន ៣៥.៦៧៣,៧៥តោន ត្រូវបានដុតចោលដើម្បីសម្អាតដីកៅស៊ូ។ ការដុតដីវ៉ែម៉ាស់ចំនួន ៣៥.៦៧៣,៧៥តោននេះ នឹងបំភាយនូវឧស្ម័នមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

ឧស្ម័នកាបូនិក	-	៥៣.៩៧៤,០០តោន
មេតាន	-	១៤៨,០០តោន
សូដ្យូមឌីអុកស៊ីដ	-	១,៩៧តោន
សូដ្យូមម៉ូណូអុកស៊ីដ	-	៤៩,២៣តោន
កាបូនីយ៉ូអុកស៊ីដ	-	២.៤៦១,៤៩តោន
NMVOC ³	-	២៩៥,៣៨តោន

៣៩. ថវិកាសំរាប់ការអនុវត្តន៍ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន៖ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥តទៅ ក្រុមហ៊ុនបានគ្រោងថវិកាសរុបចំនួន ៣៤.០០០.០០ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំ។ សម្រាប់អនុវត្តន៍ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន ដែលមានរយៈពេលស្មើនឹងអាយុកាលនៃការធ្វើវិនិយោគកំណត់ដោយច្បាប់ និងប្រើសម្រាប់៖ (១) គ្រប់គ្រងតំបន់ទ្រនាប់ចំនួន ១០.៨០០,០០ដុល្លារអាមេរិក (២) អនុវត្តន៍កម្មវិធីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃចំនួន ២៣.២០០,០០ដុល្លារអាមេរិក។ ដោយឡែកចំពោះថវិកាបំរុង សម្រាប់ឧបត្ថម្ភសមាជិកគ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងសហគមន៍ និងបុគ្គលិកកម្មករដែលមានគ្រោះថ្នាក់ដោយចៃដន្យនៅក្នុងរយៈពេលប្រតិបត្តិការមិនបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងតារាងតម្លៃប៉ាន់ស្មាន និងតាមដានពិនិត្យវាយតម្លៃនេះទេ។

៤០. គម្រោងថវិកាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ និងស្តារគុណភាពបរិស្ថាន៖ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥ តទៅ ក្រុមហ៊ុនបានគ្រោងថវិកាសរុបចំនួន ៥៥.០០០.០០ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំ។ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ និងស្តារគុណភាពបរិស្ថាន ដែលមានរយៈពេលស្មើនឹងអាយុកាលនៃការធ្វើវិនិយោគកំណត់ដោយច្បាប់ និងប្រើសម្រាប់៖ (១) អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ចំនួន ២៥.០០០,០០ដុល្លារអាមេរិក (២) ស្តារគុណភាពបរិស្ថានចំនួន ៣០.០០០,០០ដុល្លារអាមេរិក។

៤១. តម្លៃខូចខាតរបស់ព្រៃឈ្មោះទំហំ ៥.៤៣៦ហិកតា នៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍នេះ គឺ ៣៣.២០៨.៧៩៥ដុល្លារ និងតម្លៃខាតបង់ប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ៩២គ្រួសារ ពីការអាស្រ័យផល-អនុផលព្រៃឈើ

¹ ITCC
² Conversion and Emission factors, www.fac.org
³ Non Methane Volatile Organic Compound

ក្នុងរយៈពេលមួយវដ្តផលិតកម្មកៅស៊ូ (២៥ឆ្នាំ) មានចំនួន ១.៨៧៦.៨០០ដុល្លារ ដូច្នេះតម្លៃខូចខាតបណ្តាលពីគម្រោងសរុបគឺ ៣៥.០៨៥.៥៩៥ដុល្លារ។

៤២. ប្រាក់ចំណេញដែលក្រុមហ៊ុនទទួលបានគិតពីឆ្នាំទី៩-៩ត្រីមាសទី១-២០គឺមានចំនួន ២៤.៨៤៩.០៣២ដុល្លារ, ដើមកៅស៊ូចាស់ ៥.០០០ហិកតា (ជាផ្ទៃដីផលិតកម្មសុទ្ធមិនគិតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ) មានតម្លៃស្មើនឹង ២៥.០០០.០០០ដុល្លារ, ប្រាក់ចំណូលផ្ទាល់ដែលបានពីការបង់ពន្ធអោយទៅរដ្ឋ គិតពីឆ្នាំទី១-៦ ដល់ឆ្នាំទី ២០ មានចំនួន ៩.៨១៨.៦០០ដុល្លារអាមេរិក និងប្រាក់ចំណាយទៅលើកម្លាំងពលកម្មក្នុងស្រុកសរុបរយៈពេល២០ឆ្នាំ គឺ ២៧.១៨៣.៨០០ដុល្លារអាមេរិក ដូច្នេះតម្លៃសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចសរុបរបស់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូគឺ ៨៦.៨៥១.៤៣២ដុល្លារ។

៤៣. គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូនេះក្នុងរយៈពេល២០ឆ្នាំ នឹងផ្តល់នូវផលចំណេញចំនួន ៨៦.៨៥១.៤៣២ដុល្លារ-៣៥.០៨៥.៥៩៥ដុល្លារ = ៥១.៧៦៥.៨៣៧ដុល្លារ។

៤៤. ការសិក្សាអំពីសន្និធិកាបូនក្នុងព្រៃឈ្មោះនៅក្នុងឃុំថ្មី និងឃុំកន្ទួត ស្រុកចិត្របុរី ខេត្តក្រចេះ របស់ក្រុមហ៊ុន ដូទីសាយហ្គាន-ប៊ិញហ្វ្រែក (អេស ប៊ី ខេ) បង្ហាញថា មធ្យមភាគសន្និធិកាបូនធម្មជាតិមុនពេលឈូសប្រែក្លាយដី មានបរិមាណតែ ៤២,៧៥៩តោន/ហិកតា។ ការប្រែក្លាយដីព្រៃឈ្មោះរេចវិលទំហំ ៥.៤៣៦ហិកតា ក្នុងតំបន់នេះទៅជាចំការកៅស៊ូ នៅក្នុងរយៈពេលប្រមាណតែ ១០ឆ្នាំ ដំណាំកៅស៊ូនឹងផលិតសន្និធិកាបូនបានប្រមាណ ១៣៣តោន/ហិកតា។ មានន័យថា សន្និធិកាបូនធម្មជាតិដែលមាននៅលើទីតាំងនេះមុនពេលអភិវឌ្ឍន៍ មានបរិមាណតិចជាងសន្និធិកាបូនរបស់ព្រៃកៅស៊ូដែលមានអាយុ១០ឆ្នាំទៅទៀត។ នៅឆ្នាំទី ៣០ ព្រៃកៅស៊ូអាចរក្សាសន្និធិកាបូនប្រមាណ ៤៨៥តោនក្នុងមួយហិកតា ឬមានបរិមាណប្រមាណ ១១,៣៤៨ដង ច្រើនជាងមធ្យមភាគសន្និធិកាបូនរបស់ ព្រៃធម្មជាតិក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។

៤៥. តម្លៃពាណិជ្ជកម្ម និងជីវចម្រុះរបស់ព្រៃធម្មជាតិក្នុងតំបន់នេះមានការធ្លាក់ចុះខ្លាំងទាំងនៅក្នុងព្រៃការពារ និងទ្រទ្រង់ព្រៃរក្សាទុកតាមប្រព័ន្ធផ្លូវទឹក។ ដូច្នេះ ការដាំឈើពាណិជ្ជកម្ម (ផ្លែក ឈើទាល និងគគីរ) ចំនួន ៥.០០០ដើម/ឆ្នាំ ឬ៣០០.០០០ដើម ក្នុងរយៈពេល៦០ឆ្នាំ នឹងនាំមកទាំងផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថានផងដែរ។

៤៦. តាមការពិនិត្យលទ្ធផលនៃការសិក្សា និងស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅលើទីតាំងនៃគម្រោងវិនិយោគបានឲ្យដឹងថា៖ ព្រៃនៃតំបន់គម្រោងជាព្រៃដែលបានទទួលរងនូវការទន្ទ្រានកាប់ឈើអនាធិបតេយ្យ ជាព្រៃរេចវិលបាន និងកំពុងឈានទៅរកការបាត់បង់ ធ្វើឲ្យប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតំបន់គម្រោង ពិសេសជនជាតិដើមភាគតិច ដែលរស់នៅរំពឹងឈរធនធានធម្មជាតិតែម្យ៉ាងនៅក្នុងតំបន់នោះ មានជីវភាពកាន់តែក្រីក្រទៅៗតែងជួបប្រទះនូវការខ្វះខាត ពេលមានជម្ងឺឈឺថ្កាត់ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ត្រូវធ្វើដំណើរឆ្ងាយទៅរកសេវាព្យាបាល និងគាំពារ ដោយឆ្លងកាត់តាមផ្លូវព្រៃលំបាកដែលទ្រុឌទ្រោម (ភូមិបៀរ ភូមិឧបសម្ព័ន្ធរៃ ភូមិឧបសម្ព័ន្ធស្រែននជាដើម)។ បន្ទាប់ពីមានការផ្តល់សិទ្ធិប្រទានដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចដល់ក្រុមហ៊ុន ដូទីសាយហ្គាន-ប៊ិញហ្វ្រែក (អេស ប៊ី ខេ) ហើយក្រុមហ៊ុនបានចាប់ផ្តើមអនុវត្តនូវការឈូសឆាយព្រៃ ដើម្បីរៀបចំសាងសង់ប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធផ្លូវ និងដាំដំណាំកៅស៊ូមក ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតំបន់មានភាពងាយស្រួលជាងមុន ដោយអាចប្រើប្រាស់ផ្លូវរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ពីភូមិទៅកាន់ទីប្រជុំជន សាលា

រៀន មណ្ឌលសុខភាព និងការដឹកជញ្ជូនផលិតផលទៅលក់នៅទីផ្សារទៀតផង។ ពិសេសជាងនេះទៅទៀត ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគដោយមានការសហការរបស់អាជ្ញាធរខេត្តក្រចេះ បានធ្វើសម្បទានជាច្រើនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដីធ្លីពាក់ព័ន្ធ ការជួយបំពេញតម្រូវការតាមសំណូមពរផ្សេងៗ ក៏ដូចជាសំណូមពរនូវអាទិភាព ការងាររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដោយទទួលបាននូវប្រាក់កម្រៃពលកម្មទៀងទាត់មួយផងនោះ បង្កឲ្យលក្ខខណ្ឌ នៃការរស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបានកែលំអជាលំដាប់។ ទោះបីក្នុងតំបន់នេះទទួលបានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ធ្វើឲ្យខូចខាតដល់បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ចសង្គមមួយចំនួន (មានបង្ហាញនៅក្នុងជំពូកទី៩) យ៉ាងណាក៏ ដោយ ដោយសារការអនុវត្តផែនការការងារដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុន ដែលប្រកាន់យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនតាមវិធាន ការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទាំងឡាយ តាមគោលការណ៍ណែនាំពីក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច និង ស្ថាប័នជំនាញពាក់ព័ន្ធនានា ក្រុមហ៊ុនដូទិសាយហ្គាន-ប៊ិញហ្វ្រែក បាននិងកំពុងមានដំណើរការរបស់ខ្លួន ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍សមស្រប ជាមួយនឹងការអភិរក្ស រក្សាលំនឹងបរិស្ថានឲ្យបានត្រឹមត្រូវផងដែរ។ ពុំអាច គណនាបានថា តើភាពងាយស្រួលដែលប្រជាពលរដ្ឋទទួលបាន ហើយនិងកំរិតជីវភាពទៀងទាត់សមរម្យ មួយ មានតម្លៃប៉ុណ្ណានោះទេ? ប៉ុន្តែយើងគ្រាន់តែដឹងថា ទាំងនេះគឺជាចូលរួមចំណែកក្នុងគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលបំណងសំខាន់ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រាថ្នាចង់បានក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទូទៅ។

អនុសាសន៍

ចំពោះការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ ក្រុមហ៊ុនចាំបាច់ត្រូវពិចារណាលើចំណុចសំខាន់ៗមួយ ចំនួនដូចខាងក្រោមជាអាទិភាព៖

- ក្រុមហ៊ុនត្រូវសហការជាមួយគណៈកម្មាធិការដោះស្រាយដីធ្លីថ្នាក់ខេត្ត ដើម្បីបំពេញ ឬអនុវត្តនីតិវិធី សំណើសុំចុះបញ្ជីធ្វើប័ណ្ណសម្គាល់កម្មសិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ និងធ្វើវិញ្ញាបនបត្រលើផ្ទៃដីទំហំ ៥.៤៣៦ហិកតា ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រយុំកន្ទួត និងយុំថ្មី ស្រុកចិត្របុរី ខេត្ត ក្រចេះ។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវបង្កើតឡើង ឬស្តារឡើងវិញនូវប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឲ្យបានសមស្របតាមតម្រូវ ការជាក់ស្តែងក្នុងភូមិនីមួយៗដូចជា សេវាសុខភាពសាធារណៈ សាលារៀន (កម្រិតមធ្យមសិក្សា) អណ្តូងទឹកស្អាត បង្គន់អនាម័យ និងជាពិសេសត្រូវផ្តោតសំខាន់លើផ្លូវតមនាគមន៍ជាអាទិភាព សម្រាប់បង្កើនកម្រិតជីវភាពរស់នៅ ចូលរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋមូល ដ្ឋាន ស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។
- ការកំណត់ព្រំប្រទល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការដឹកកាយចង្កូរធ្វើជាព្រំដីដែលកៀកទៅនឹង ភ្នំស្រែចម្ការអ្នកភូមិពេក គឺអាចបង្កអោយមានផលប៉ះពាល់លើការដាំដុះស្រូវ ដំណាំចម្ការផ្សេងៗ ដោយសារម្លប់ដើមកៅស៊ូ និងគ្រោះថ្នាក់ដល់គោក្របីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ដូច្នេះក្រុមហ៊ុនគួរដឹក កាចង្កូរព្រំប្រទល់អោយនៅឆ្ងាយពីព្រំដីស្រែចម្ការរបស់ពួកគាត់តាមលទ្ធភាពអាចធ្វើបាន ឬក៏គួរ បោះតែបង្គោលសម្គាល់នៅតាមទីតាំងទាំងឡាយណាដែលមានដីស្រែចម្ការប្រជាពលរដ្ឋតាំងនៅ។

- ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិដែលទទួលបានផលប៉ះពាល់ គួរមានសិទ្ធិអាទិភាពសម្រាប់ការជ្រើសរើសអោយចូលបម្រើការងារជាពលករ ឬកម្មករបម្រើការក្នុងក្រុមហ៊ុន។ ព្រោះតាមលទ្ធផលពីការអង្កេតរកឃើញថា អ្នកភូមិភាគច្រើនមានបំណងចង់ធ្វើការអោយក្រុមហ៊ុន ដើម្បីបានប្រាក់ចំណូលបន្ថែមពីការធ្វើស្រែចម្ការ។
- ក្រុមហ៊ុនគួររៀបចំអោយមានស្តង់ដារការងារសមស្របសម្រាប់ពលករ កម្មករដែលធ្វើការអោយក្រុមហ៊ុន រួមបញ្ចូលទាំងការជ្រើសរើសបុគ្គលិក លក្ខខណ្ឌការងារសមស្រប ការផ្តល់នូវកន្លែងស្នាក់នៅ ឬកន្លែងសម្រាកសមរម្យ អនាម័យបរិស្ថាននៅកន្លែងធ្វើការ និងស្តង់ដារប្រាក់បៀវត្សសមស្របផងដែរ។
- ក្រុមហ៊ុនគួរត្រូវរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍អោយបានសមស្រប ដើម្បីជំនួសការបាត់មូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាជនខ្មែរទូទៅ និងគួរមានផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជនជាតិភាគតិចដាច់ដោយឡែកមួយ ព្រោះពួកគាត់ត្រូវបានចាត់ទុកជាក្រុមជនដែលងាយរងគ្រោះ។
- នៅក្នុងដំណើរប្រតិបត្តិការគំរោងសាមីរិនិយោគិន ត្រូវតែអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានទៅតាមវិធានការនានាដូចមានកំណត់នៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម និងផែនការត្រួតពិនិត្យបរិស្ថាន ដូចបានណែនាំនៅក្នុងតារាង ៨-១ ហើយស្ថាប័នជំនាញ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ត្រូវតាមដានពិនិត្យ និងវាយតម្លៃទៅលើសកម្មភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍របស់វិនិយោគិនជាប្រចាំ ទៅតាមកម្មវិធីដូចមានកំណត់នៅក្នុងផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន។
- ចំពោះការបង្កើតរោងចក្រកែច្នៃផលិតផលកៅស៊ូ ក្រុមហ៊ុនត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមពេញលេញ ដាច់ដោយឡែកមួយ ដើម្បីដាក់ជូនក្រសួងបរិស្ថាន ពិនិត្យផ្តល់យោបល់ នឹងសម្រេច មុនពេលចាប់ផ្តើមសាងសង់ ធ្វើដូច្នោះគឺដើម្បីឱ្យស្របទៅតាមខ្លឹមសារអនុក្រឹត្យលេខ ៧២ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពីកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៤ ខែ ២០១៥
នាយកក្រុមហ៊ុនដូទីសាយហ្គន-ប៊ិញហ្វឺក (អេស ប៊ី ខេ)

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៦ ខែ ២០១៥
នាយកក្រុមហ៊ុនអ៊ិនវ៉េនធីស អិស

[Handwritten signature]

លោក ឡង់ វ៉ាន់

[Handwritten signature]

លោក វ៉ិល ច័ន្ទសុភ័ណ្ណ មុនី